

Actul constitutiv al grupului de interes economic

Prof. univ. dr. Viorel Găină*

L'act constitutif du group d'intérêt économique est le contract. Les conditions générales de validité du contract doivent exister par l'act constitutif du group d'intérêt économique. Un écrit est exigé dans la forme authentique pour le contract de constitution du group d'intérêt économique.

1. Preliminarii. Grupul de interes economic se constituie prin contract, denumit act constitutiv (art. 120 (1) din Legea nr. 161/2003¹. Contractul de constituire a grupului de interes economic trebuie semnat de către toți membrii grupului. Semnatarii actului constitutiv precum și persoanele care au rol determinant în constituirea grupului de interes economic sunt considerate fondatori (art.120 (2) din Legea nr. 161/ 2003).

Nu pot să fie fondatori ai unui grup de interes economic următoarele categorii de persoane: a) persoanele care potrivit legii sunt incapabile; b) persoanele lipsite de onorabilitate adică acelea care au fost condamnate pentru infracțiuni precum: 1) gestiune frauduloasă; 2) abuz de încredere; 3) înșelăciune; 4) delapidare; 5) dare de mită; 6) luare de mita; 7) primire de foloase necuvenite; 8) trafic de influență; 9) mărturie mincinoasă; 10) fals; 11) uz de fals; 12) infracțiuni prevăzute de Legea nr. 31/1990²; 13) infracțiuni prevăzute de Legea nr. 87/1994³; 14) infracțiuni prevăzute de Legea nr. 656/2002 ⁴.

2. Noțiunea și caracterele contractului de constituire a grupului de interes economic. Contractul de constituire a grupului de interes economic este acordul de voință prin care două sau cel mult douăzeci de persoane fizice și/sau juridice comercianți sau/și necomercianți se asociază pentru constituirea unei persoane juridice cu caracter comercial sau necomercial, cu sau fără capital social cu scopul de a contribui la dezvoltarea activității economice a asociaților.

Contractul de constituire a grupului de interes economic are următoarele caractere:

- este bilateral sau plurilateral, adică se încheie între două sau mai multe persoane care au drepturi și își asumă obligații;
- este consensual adică se încheie prin simplul acord de voință al părților;

---

* Autorul este cadru didactic la Facultatea de Drept și Științe Administrative a Universității din Craiova și avocat în Baroul Dolj

¹ Grupurile de interes economic sunt reglementate în Titlul V din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției. Ori de câte ori se va utiliza termenul „Legea nr. 161/2003” se are în vedere Titlul V din această lege.

² Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale;

³ Legea nr. 87/1994 privind combaterea evaziunii fiscale;

⁴ Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor;

- este cu titlu oneros adică fiecare dintre părți urmărește obținerea unui folos;

- este comutativ adică este cunoscută întinderea obligațiilor fiecărui asociat la momentul încheierii contractului.

Condițiile contractului de constituire a grupului de interes economic sunt:

a) condiții de fond și anume: 1) condiții de fond generale pentru validitatea oricărui contract; 2) condiții de fond speciale pentru contractul de constituire a grupului de interes economic; b) condiții de formă

Condițiile de fond generale pentru validitatea contractului de constituire a grupului de interes economic sunt cele prevăzute de art. 948 din Codul civil adică: a) existența capacității de a contracta; b) existența consimțământului valabil al părții care se obligă; c) existența unui obiect determinat; d) existența unei cauze licite.

3. Capacitatea de a contracta . Existența capacității de exercițiu deplină a persoanelor fizice și/sau a persoanelor juridice care participă la constituirea unui grup de interes economic este determinantă în formarea contractului de constituire, deoarece asocierea respectivă este un act de dispoziție cu implicații asupra patrimoniului propriu al unor asemenea persoane.

Condiția existenței capacității de exercițiu deplină a membrilor grupului de interes economic este impusă expres de prevederile art. 120 (3) din Legea nr. 161/2003 în care se dispune că nu pot fi fondatori persoanele care potrivit legii sunt incapabile. În consecință nu sunt capabili de a încheia un contract de constituire a unui grup de interes economic minorii și interzișii judiciari ca persoane fizice, dar și persoanele juridice care depeșesc principiul specialității capacității lor de folosință.

4. Consimțământul. Contractul de constituire a grupului de interes economic nu se poate încheia în mod valabil fără a exista o exprimare valabilă a consimțământului celor care se asociază. Voința persoanelor fizice și/sau juridice care se asociază trebuie să fie conștientă, liberă și neafectată de vicii de consimțământ. Viciile de consimțământ care pot afecta valabilitatea contractului de constituire a grupului de interes economic sunt dolul, eroarea și violența.

Eroarea viciu de consimțământ poate să fie asupra persoanei sau asupra obiectului. Eroarea asupra persoanei poate duce la nulitatea grupului de interes economic dacă în încheierea contractului a fost determinată calitatea persoanei cu care s-a contractat încrederea, în aceasta. O asemenea problemă se pune în cazul grupului de interes economic, deoarece constituirea acestora are caracter intuitu personae, iar membrii grupului răspund nelimitat și solidar pentru obligațiile grupului. Eroarea asupra obiectului grupului de interes economic duce la nulitatea grupului dacă afectează substanța obiectului contractului de constituire a grupului (ex: o persoană are reprezentarea că încheie un contract de constituire a unui grup de interes economic, dar încheie un contract de muncă; o persoană consideră că se asociază pentru constituirea unui grup de interes economic, dar în fapt, se asociază într-o societate comercială cu răspundere limitată).

5. Obiectul. Obiectul grupului de interes economic este determinat de sfera operațiunilor civile sau comerciale pe care grupul înțelege să le efectueze pentru realizarea scopului grupului, adică înlesnirea sau dezvoltarea activității economice a membrilor săi precum și a îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

Conceptul de obiect al contractului de constituire a grupului de interes economic poate fi abordat în două sensuri și anume: a) ca obiect al convenției, adică prestațiile la care se obligă părțile (ex: aporturile la care se obligă asociații); b) obiect al grupului de interes economic (ex: 1) faptele de comerț pe care grupul înțelege să le realizeze, dacă grupul are calitatea de comerciant; 2) faptele civile pe care grupul înțelege să le exercite dacă grupul are calitatea de necomerciant.

Obiectul grupului de interes economic trebuie să fie: a) determinat – adică să fie delimitată sfera operațiunilor pe care acesta înțelege să le efectueze; b) licit – adică să cuprindă acele operațiuni pe care legea le permite și care să fie în concordanță cu ordinea publică și bunele moravuri; c) posibil – adică să fie posibil de realizat.

Determinarea obiectului grupului de interes economic în cadrul contractului de constituire este impusă de prevederile art. 122, lit. d din Legea nr. 161/2003 în care se dispune că actul constitutiv al grupului de interes economic trebuie să cuprindă și *obiectul de activitate al grupului cu precizarea domeniului și a activității principale precum și a naturii comerciale sau necomerciale a activității*. Consecința încălcării normelor juridice privind obiectul grupului de interes economic poate fi: a) neautorizarea constituirii grupului dacă neregularitatea se constată în momentul controlului de legalitate asupra constituirii grupului; b) nulitatea grupului de interes economic dacă neregularitatea se constată după constituire, iar obiectul este ilicit sau imposibil de realizat.

6. Cauza. Cauza sau scopul pentru care se încheie contractul de constituire a grupului de interes economic motivează constituirea acestuia și reprezintă elementul psihologic determinant în exprimarea consimțământului. În contractul de constituire a grupului de interes economic scopul urmarit de către părți constă în înlesnirea sau dezvoltarea activității economice a membrilor acestuia și în îmbunătățirea rezultatelor activității respective.

Pentru valabilitatea cauzei⁵ contractului de constituire a grupului de interes economic trebuie ca aceasta să îndeplinească următoarele condiții:

- să existe, adică să fie prefigurată în sensul că asocierea are în vedere înlesnirea sau dezvoltarea activității economice a membrilor precum și îmbunătățirea rezultatelor acesteia;

- să fie reală, adică să nu fie falsă sau să nu existe eroare asupra motivului determinant;

- să fie licită și morală, adică să nu fie prohibită de lege ori să fie contrară bunelor moravuri și ordinii publice.

---

⁵A se vedea: Gh. Beleiu, *Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, Casa de Editură și Presă „Șansa” SRL, București, 2000, p. 165-168.

7. Condițiilor de fond speciale. Condițiile de fond speciale pentru validitatea contractului de constituire a grupului de interes economic sunt: a) aportul asociatilor, când grupul se constituie cu capital; b) intenția asociatilor de a colabora în desfășurarea activității comerciale sau civile. Existența condițiilor de fond speciale este indispensabilă pentru existența contractului de societate ele fiind impuse de lege⁶.

Noțiunea aportului asociatilor. Noțiunea aportului are două sensuri și anume: a) juridic; b) etimologic. În sens juridic noțiunea de aport constă în obligatia pe care și-o asumă fiecare asociat prin actul constitutiv sau prin subscripție ulterioară, de a aduce în grupul de interes economic bunuri, sume de bani, creanțe, prestații în muncă.

În sens etimologic prin aport se înțelege bunul adus în grupul de interes de către membrii avestuia. Prin convenția dintre membrii grupului de interes economic și acesta, cu privire la aport se naște un drept de creanță al grupului de interes economic față de membrii săi, în limitele obligațiilor asumate de către aceștia din urmă.

Obiectul aportului. Obiectul aportului poate fi orice bun cu valoare economică pe care asociatul îl poate aduce în grupul de interes pentru activitatea grupului. Aporturile pot avea orice natură (art. 121 (2) din Legea nr. 161/2003). Ele nu trebuie să aibă o valoare minimă. În condițiile în care legea nu limitează formele în care pot fi aduse aporturile, considerăm că acestea pot fi: a) aporturi în numerar; b) aporturi în natură; c) aporturi în industrie.

Aportul în numerar. Aportul în numerar are ca obiect o sumă de bani pe care asociatul se obligă să o aducă în grupul de interes economic, dacă persoanele care se asociază au hotărât ca aportul la capitalul social al grupului de interes economic să aibă o asemenea natură. Nu este însă obligatoriu ca la constituirea grupului de interes economic să fie adusă ca aport și o sumă de bani, ca în cazul constituirii societăților comerciale, deoarece legea privind grupurile de interes economic nu obligă în acest sens.

Aportul în natură. Aportul în natura poate avea ca obiect următoarele categorii de bunuri: a) bunuri imobile (clădiri, terenuri, instalații); b) bunuri mobile corporale (materii prime, materiale, mărfuri); c) bunuri mobile incorporale (creanțe, fond de comerț). Bunurile aduse ca aport în natură trebuie evaluate, iar valoarea rezultată în bani trebuie trecută în contractul de constituire a grupului de interes economic pentru a se putea determina cota de participare la capitalul social a asociatului care a dus bunul ca aport.

Aportul în industrie. Aportul în industrie constă în activitatea, în prestarea unor servicii în muncă, pe care asociatul se obligă să o efectueze în cadrul grupului de interes economic în considerarea calificării și competenței sale profesionale. Considerăm că un asemenea tip de aport este permis deoarece membrii grupului, în lipsa unei stipulații contrare, răspund nelimitat și solidar, pentru obligațiile

---

⁶ A se vedea art. 122 lit. e din Legea nr. 161/2003 care dispune că atunci când grupul de interes economic se constituie cu capital atunci în actul constitutiv al grupului trebuie menționat aportul fiecărui membru, modul de vărsare și valoarea acestuia.

grupului. Aportul în industrie, nu se cuprinde în capitalul social, dar el trebuie evaluat și determinat în actul constitutiv, pentru a se putea stabili cota de participare la beneficii și pierderi a asociatului care aduce un asemenea tip de aport.

8. Operațiunea juridică de aducere a aportului. Operațiunea juridică de aducere a aportului în patrimoniul grupului de interes economic poate să fie un transfer al dreptului de proprietate sau un transfer al dreptului de folosință de la asociat către grupul de interes economic asupra bunului care face obiectul aportului. Considerăm că asemenea modalități de transfer sunt premise, deoarece nu sunt impuse de lege restricții sau excepții privind aceste modalități de transfer, lăsându-se la latitudinea părților actului constitutiv al grupului de interes economic în a hotărî care este regimul aporturilor aduse de către asociați.

Pentru aportul în numerar, aducerea în patrimoniul grupului de interes economic operează prin transferal dreptului de proprietate asupra sumei de bani care face obiectul aportului și prin predarea efectivă a acesteia. Pentru aportul în natură aducerea acestuia în patrimoniul grupului de interes economic se realizează prin transferarea drepturilor corespunzătoare (ex: dreptul de proprietate; dreptul de creanță; dreptul de folosință către grupul de interes economic) și prin predarea efectivă a bunurilor către acesta. Pentru aportul în industrie, aducerea acestora în patrimoniul grupului de interes economic, operează la momentul efectuării prestațiilor la care s-a obligat asociatul în condițiile determinate prin actul constitutiv.

O problemă care s-ar putea pune cu privire la aducerea aportului ar fi cea privitoare la determinarea momentului la care se consideră că bunul a intrat în patrimoniul grupului de interes. Apreciem că acest moment al preluării în proprietate sau în folosință a bunului care face obiectul aportului este momentul înmatriculării grupului de interes economic în registrul comerțului deoarece la acest moment grupul de interes economic dobândește personalitate juridică și are vocația de a dispune de bun (art. 127 din Legea nr. 161/2003).

9. Capitalul social. Grupul de interes economic se poate constitui cu sau fără capital (art. 121 alin. 1 din Legea nr. 161/2003).

În cazul în care asociații decid să aibă un anumit capital pentru desfășurarea activității grupului, acesta nu trebuie să aibă o valoare minimă și poate avea orice natură. Capitalul scris și cel vărsat trebuie să fie menționat în actul constitutiv (art. 122, lit. e din Legea nr. 161/2003).

Capitalul social este echivalentul valoric al tuturor aporturilor asociaților care constituie grupul de interes economic. Noțiunea de capital social are două sensuri: a) juridic; b) contabil. În sens juridic el este gajul general al creditorilor grupului de interes economic, adică un element de patrimoniu cu valoare fixă, care să dea această garanție. În sens contabil, capitalul social este un element al bilanțului grupului de interes economic și este evidențiat printr-un simbol cifric în bilanț în cadrul elementelor de pasiv. Caracterul de element de pasiv constă în aceea că este grevat de obligația de restituire.

Capitalul social al grupului de interes economic are următoarele caracteristici:

- este intangibil, adică nu poate fi folosit pentru plata dividendelor către asociați;
- este constant, adică trebuie reîntregit ori de câte ori s-a diminuat ca efect al folosirii în desfășurarea activității grupului de interes economic;
- este real, adică trebuie să existe efectiv în patrimoniul grupului de interes economic.

Capitalul social al grupului de interes economic poate fi de următoarele feluri⁷: *capitalul social subscris*, adică valoarea totală a aporturilor pe care asociații s-au obligat să le aducă în grupul de interes economic; *capitalul social vărsat*, adică valoarea totală a aporturilor efectuate și care au intrat în patrimoniul grupului de interes economic.

10. Intenția asociațiilor de a colabora în desfășurarea activității comerciale sau civile a grupului de interes economic. Intenția asociațiilor de a colabora în desfășurarea activității comerciale sau civile este elementul psihologic constitutiv al contractului de înființare a grupului de interes economic care constă în colaborarea voluntară a asociațiilor fără existența vreunei tutelări sau subordonări în organizarea și conducerea grupului și în acceptarea riscurilor pe care le implică activitatea civilă sau comercială a grupului de interes economic.

Intenția asociațiilor de a colabora în desfășurarea activității grupului de interes economic este materializată prin:

- existența dreptului membrilor grupului de interes economic de a participa la luarea deliberărilor și a deciziilor, precum și de a exercita controlul asupra activității grupului de interes economic⁸.
- existența convergenței de interese ale asociațiilor în înlesnirea sau dezvoltarea activității lor, precum și ale îmbunătățirii rezultatelor acestora⁹.
- existența egalității juridice a membrilor grupului în activitatea de colaborare¹⁰.

Prin intenția membrilor grupului de interes economic de a colabora în desfășurarea unei activități civile sau comerciale în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor, precum și a îmbunătățirii rezultatelor activității respective, grupul de interes economic se deosebește de alte grupări economice sau contracte cum sunt:

- desfășurarea de către moștenitori a unor activități în comun în cadrul unei indiviziuni succesoriale;
- participarea la rezultate în cazul închirierii unui bun, împrumutării unei sume, prestarea unor munci, pentru care s-a prevăzut o asemenea participare¹¹.

⁷ Art. 122 (1), lit. e din Legea nr. 161/2003, în care se dispune că actul constitutiv al grupului de interes economic trebuie să cuprindă și capitalul subscris și vărsat, când grupul se constituie cu capital.

⁸ A se vedea: 1) art. 151 (1) din Legea nr. 161/2003 în care se dispune că „adunarea generală a membrilor grupului poate adopta orice hotărâre”; 2) art. 122 (1) lit. h din Legea nr. 161/2003 în care se dispune că în actul constitutiv trebuie să fie cuprinse „clauze privind controlul gestiunii grupului de către organele statutare, controlul acestuia de către membri, precum și documentele la care aceștia vor putea să aibă acces pentru a se informa și a-și exercita controlul”.

⁹ A se vedea art. 118 (1) din Legea nr. 161/2003.

¹⁰ Potrivit art. 153 (5) din Legea nr. 161/2003, fiecare membru al grupului de interes economic dispune de un vot dacă prin actul constitutiv nu există o altă dispoziție.

11. Condițiile de formă ale contractului de constituire a grupului de interes economic. Contractul de constituire a grupului de interes economic trebuie să fie încheiat în formă autentică (art. 210 (1) din Legea nr. 161/2003). Condiția *formei autentice* a contractului de constituire a grupului de interes economic este o condiție de validitate a actului respectiv.

12. Cuprinsul actului constitutiv al grupului de interes economic. Actul constitutiv al grupului de interes economic trebuie să cuprindă în mod obligatoriu anumite clauze (art. 122 din Legea nr. 161/2003). Ele pot fi grupate în următoarele categorii:

- clauze privind identificarea viitorului grup de interes economic adică: 1) denumirea grupului de interes economic precedată sau urmată de sintagma “grup de interes economic” ori de inițialele *G.I.E.*; 2) sediul grupului de interes economic, adică locul unde este situat în spațiu ca persoană juridică; 3) emblema grupului de interes economic, dacă este cazul, ca element de identificare facultativ.
- clauze pentru identificarea¹² membrilor grupului de interes economic, adică: 1) pentru membrii persoane fizice: numele și prenumele, locul și data nașterii, domiciliul, cetățenia, codul numeric personal; 2) pentru membrii persoane juridice: denumirea, forma juridică, sediul, naționalitatea, codul de identificare în funcție de forma juridică a acestora.
- clauze privind caracteristicile grupului de interes economic și anume: 1) clauze privind obiectul de activitate al grupului, cu precizarea domeniului și activității principale, precum și a naturii comerciale sau necomerciale a activității; 2) clauze privind durata grupului, adică perioada determinată sau nedeterminată de existență a acestuia; 3) clauze privind capitalul social și anume capitalul social subscris, capitalul social vărsat, valoarea aportului fiecărui membru, natura și modul de evaluare și vărsare, dacă grupul se constituie cu capital.
- clauze privind conducerea, administrarea, gestionarea și controlul grupului de interes și anume: 1) clauze privind organele de deliberare și decizie (categoriile de adunări generale, atribuțiile adunărilor generale, constituirea și funcționarea valabilă a adunării generale, adoptarea hotărârilor adunării generale); 2) clauze privind organele de administrare (categoriile de administratori, condițiile pentru a fi administratori, modul de stabilire al administratorilor, durata funcției de administrator, modul de lucru al administratorilor, competențele administratorilor); 3) clauze privind organele de control al gestionării și administrării grupului (categoriile de cenzori, condițiile pentru a fi cenzori, durata mandatului cenzorilor, sistemul de lucru al cenzorilor, competențele cenzorilor).
- clauze privind sediile secundare - succursale, agenții, reprezentanțe sau alte asemenea unități fără personalitate juridică - atunci când acestea se înființează o

---

¹¹ Potrivit art. 142 din Legea nr. 161/2003, nulitatea unui grup de interes economic înmatriculat în registrul comerțului, poate fi declarată de tribunal și atunci când actul constitutiv nu poate fi încheiat în formă autentică.

¹² A se vedea art. 122 lit. b, c din Legea nr. 161/2003.

dată cu grupul sau condițiile pentru înființarea lor ulterioară, dacă se prezumă o asemenea înființare (art. 122, alin. 1, lit. i din Legea nr. 161/2003).

- clauze privind dizolvarea și lichidarea grupului de interes economic și anume: 1) clauze de dizolvare; 2) regulile de lichidare a grupului de interes economic.

În afară de aceste categorii de clauze obligatorii, membrii grupului de interes economic pot introduce și alte clauze potrivit voinței lor. Ei nu pot introduce în actul constitutiv clauze care sunt contrare legii și moralei.